

In memoriam: Markku Soikkeli 1951–2014

Ihmisarvoisen päihdepolitiikan arvokas puolustaja Markku Soikkeli menehtyi heinäkuussa 2014. Tieto kollegan ja hyvän ystävän äkillisestä poismenosta iski salamana hellekesään. Markku Soikkeli oli yksi pitkäaikaisimmista päihdetyön vaikuttajista maassamme. Menetimme ainutlaatuisen asiantuntijan, työtoverin, ystävän ja tukijan.

Markku toimi ja ajatteli luovasti oli kyse sitten politiikasta, päihdetyöstä tai valistuksesta. Tuoreilla näkökulmillaan Markku viritti toimimaan uusien tavoin.

Markku ei ottanut mitään annettuna vaan pureskeli asiat ensin itse pyrkien tiedon ytimeen. Markku oli aktiivisesti mukana Erkki Aurejärven taistelussa tupakkateollisuutta vastaan. Hän kirjoitti analyysin tupakkateollisuuden rikosvastuusta ja oli työstämässä oikeudenkäynnin aineistoa kymmeniksi nitteiksi. Sittemmin hän sovelsi oppinsa alkoholiteollisuuden argumentteihin ollen merkittävässä asemassa esimerkiksi alkoholimainonnan kieltoja valmistellessa. Markku oli tänä keväänä valmistelemassa tutkimusta alkoholimainonnan vaikutusmekanismeista.

Kuntien ja järjestöjen päihdetyöntekijät tunsivat Markun idearikkaana toiminnan miehenä. Hän jatkoi ansiokkaasti päihdetutkijoiden käynnistämää virittävän valistuksen ajattelumallia ja sovelsi sitä esityksis-

sään. Hänen oikeustieteellinen ja toimittajaosaamisensa jätti jälkensä Suomen ensimmäiseen huumestrategiaan vuodelta 1997.

Markku oli äärimmäisen oikeudenmukainen. Hän ajatteli vain sitä, mikä asian kannalta oli parasta, vaikka se olisi ollut ristiriidassa omien etujen kanssa. Eettiset kysymykset ja humaani päihdepolitiikka olivat hänelle sydämen asioita. Hän oli aina valmis jakamaan osaamistaan, kuuntelemaan ja keskustelemaan – ja tarkistamaan omia ajatuksiaan perustellun argumentin kuultuaan. Asiantuntijana hän oli lämmin, huumorintajuinen ja humaani yleisön palvelija.

Viitaten Csikszentmihalyin flow-teoriaan ihmisen parhaista kokemuksista Markku kirjoitti: ”Ihmisten todelliset, tavoittelemisen arvoiset kokemukset liittyvät työhön (laajasti ymmärrettynä), haasteisiin ja itsensä kehittämiseen sekä arkeen (...)” (YP 4/1998). Huipukokemusten yhteiset piirteet kuvaavat Markunkin toiminnan edellytyksiä: ”keskittymismahdollisuus, selkeä päämäärä ja välitön palaute; syvä, mutta vaivaton uppoutuminen tehtävään; arkitajunta väistyy, mutta persoona vahvistuu kokemuksesta; ajan käsitys muuttuu; persoonallisuus kehittyi.”

Markku oli arvostettu ystävä ja kollega myös Suomen ulkopuolella. Sekä EU:n että YK:n laatimissa preventioliatukritee-

reissä näkyvästi Markun kädenjälki. Markku oli puheenjohtajan avustaja EU:n Suomen puheenjohtajakaudella vuonna 1999 ja kirjoitti EU:n ensimmäisen huume-strategian poikkeuksellisen nopealla aikataululla. Hanke osoitti Markun kykyä toimia äärimmäisen stressaavissa olosuhteissa maltillisesti ja vastakohtia sovitellen. Markku toimi kirjoittajana useissa huume-työn hankkeissa Euroopan neuvostossa sekä Pohjoismaiden ministerineuvostossa. YK:n huume-ainetoimikunnan kokouksissa Markku kirjoitti Suomen delegaatiolle herättäviä puheita.

Markun elämän perusvire oli mietiskely ja pohdinta herkkulisella huumorintajulla höystettynä. Melonta oli hänelle taolaista meditaatiota ja taolaisuus täydellinen melontatapahuma. Kuten Markku itse kirjoitti *Tiimi-lehdessä* 2011: ”Minun henkireikäni on merikajakin kannessa. Siitä reistä pujahdan maailmaan, jossa tehdään sekin mahdoton asia, että ollaan jonkin aikaa paikalla omassa elämässä. Ennenkin tämä on sanottu, mutta kannattaa sanoa uudelleen: kulkija on perillä kun hän on matkalla.” Meidän matkallamme Markku on yhä mukana.

*Elina Kotovirta,
Saini Mustalampi,
Tapani Sarvanti,
Tuomas Tenkanen ja
Leena Warsell*